

خبر

در دیدار مدیر عالی حرم مطهر رضوی با رئیس دانشگاه علوم اسلامی رضوی شاد

تبیین راهکارهای هم‌افزایی دانشگاه علوم اسلامی رضوی با حرم مطهر امام رضا(ع)

در دیدار مدیر عالی حرم مطهر رضوی با رئیس دانشگاه علوم اسلامی رضوی بر ضرورت بهره‌گیری از ظرفیت‌های علمی، پژوهشی و تربیتی این دانشگاه در راستای تأمین نیروی انسانی متخصص و تولید محتوای معرفتی برای آستان قدس رضوی تأکیدشد.

به گزارش آستان نیوز، رضا خوراکیان، مدیر عالی حرم مطهر رضوی و هیئت همراه با حضور در این نهاد علمی و فرهنگی با حجت‌الاسلاموالمسلمین دکتر حسین فرزانه، رئیس دانشگاه علوم اسلامی رضوی دیدار و درباره توسعه تعاملات راهبردی گفت‌وگو کردند.

در این نشست، حجت‌الاسلاموالمسلمین دکتر حسین فرزانه با اشاره به تأکیدات تولیت آستان قدس رضوی مبنی بر ایفای نقش فعال دانشگاه در رفع نیازهای آستان، اظهار کرد: دانشگاه علوم اسلامی رضوی با تکیه بر اصالت حوزوی خود، از بدو تأسیس بر مدار اندیشه‌های انقلاب و خوانش اسلام ناب محمدی بنا نهاده شده و همچنان باقوت بر همان محور فعالیت می‌کند.

■**دانشگاه رضوی؛ کانون تربیت نیروی تراز آستان قدس**

رئیس دانشگاه علوم اسلامی رضوی، طلاب و دانشجویان این مرکز را گزینه‌ای ایده‌آل برای فعالیت در بدنه اجرایی و فرهنگی حرم مطهر دانست و تصریح کرد: برخورداری از روحیه طلبگی، حضور دائم در فضای آستان قدس و آشنایی با زیست‌بوم حرم مطهر، از ویژگی‌های منحصر به‌فردی است که دانش آموختگان این دانشگاه را در اولویت همکاری قرار می‌دهد.

حجت‌الاسلاموالمسلمین فرزانه با تأکید بر تمایز علمی دانش آموختگان این دانشگاه افزود: تخصص‌های آکادمیک در رشته‌های همچون علوم قرآنی، فلسفه، حقوق و سایر علوم انسانی، در کنار پشتوانه‌های پژوهشی و علمی، این دانشگاه را به کانونی برای تولید محتوای فاخر و پاسخ‌گویی به نیازهای علمی حرم مطهر تبدیل کرده است.

■**ظرفیت‌شناسی در حوزه خطابه و تبلیغ**

رئیس دانشگاه علوم اسلامی رضوی در بخش دیگری از سخنان خود به نقش آفرینی تخصصی طلاب این دانشگاه در عرصه‌های فرهنگی اشاره کرد و گفت: انتخاب ۴۰ نفر از طلاب این دانشگاه در مجمع خطباء وسخوئران، دستاوردی ارزشمند و مایه مباهات است؛ بااین حال ظرفیت‌های این مرکز علمی بسیار فراتر بوده و آمادگی لازم برای معرفی نخبگان ومبلغان بیشتر به‌بخش‌های مختلف حرم مطهر وجود دارد. گفتنی است، این دیدار با هدف ایجاد بسترهای عملیاتی برای استفاده از توانمندی‌های علمی دانشگاه در بخش‌های اجرایی و فرهنگی آستان قدس رضوی برگزار شد تا پیوند میان نهاد دانشگاه و فضای معنوی حرم مطهر، بیش از پیش تقویت شود.

اقامه عزای زائران حرم مطهر رضوی در شام اربعین حسینی

هم‌زمان با شام اربعین حسینی، زائران حرم مطهر رضوی با حضور در رواق امام خمینی (ره) به عزاداری و سوگواری پرداختند.
به گزارش آستان‌نیوز، باقر آرسیدن شام اربعین حسینی، دلسوختگان نهضت خونبار عاشورا در حالی که ندای «لیلیک یا حسین (ع)» را بر لب داشتند نغمه ماتم و عزز ساز دادند و در سوگ اربعین حسینی عزاداری و سوگواری کردند.

ویژه برنامه عزاداری شام اربعین حسینی در رواق امام خمینی (ره) حرم مطهر امام مهربانی‌ها پس از اقامه نماز جماعت مغرب وعشا با قرائت زیارت امین‌الله ونوحه خوانی و ذکر مصیبت با نوا ی علی جمعه‌پور، مداح اهل بیت(ع) آغاز شد.

در ادامه، حجت الاسلام محمد جواد نطافت به تبیین فراز هایی از زیارت پرفیض اربعین پرداخت و گفت: در این زیارت نامه، امام حسین(ع) به عنوان الگوی ایستادگی در برابر سختی ها، دلسوزی برای مردم ودعوت آنان به مسیر هدایت معرفی شده است.

وی با اشاره به فراز «السلام علی الحسین المظلوم الشهید» در زیارت اربعین، اظهار کرد: امام حسین(ع) هم مظلوم بودو هم شهید؛ همان گونه که در ادامه زیارت می‌خوانیم «السلام علی اسیر الکربات» یعنی سلام بر امامی که گرفتار دردها ورنج‌های بی‌پایان شد.

حجت الاسلام نطافت افزود: گاهی انسان در مسیر امتحان الهی با شرایط سخت و رنج‌های بی‌پایان روبه‌رو می‌شود، در چنین شرایطی باید استقامت کرد؛ چرا که خداوند به کسانی که در راه او استقامت می‌کنند، وعده یاری ونصرت داده است.

وی در ادامه با تبیین فراز «الفائز بکرامتک» بیان کرد: در زیارت اربعین شهادت می‌دهیم امام حسین(ع) ولی خدا و برگزیده او بوده و به کرامت الهی دست یافته است. کرامت خداوند درجات مختلفی دارد و یکی از بالاترین درجات آن، شهادت در راه خداست.

حجت الاسلام نطافت در بخش دیگری از سخنان خود با تبیین فرازهای زیارت اربعین درباره سیره اجتماعی امام حسین (ع) گفت: آن حضرت مردم را به دین، خوبی‌ها و مسیر نجات دعوت می‌کرد و ما نیز باید با تاسی از ایشان، دیگران را به خوبی‌ها و مسیر هدایت دعوت کنیم.
گفتنی است: در این مراسم همچنن علی‌اصغر شاه‌سنایی، شاعر و مدیحه‌سرای اهل بیت(ع) یازبان شعر، مرثیه‌خوان حضرت حسین بر علی(ع) شد. قرائت دعای توسل با نوا ی علیرضا نژادحسین و مرثیه‌سرایی مجتبی خرسندی از دیگر برنامه‌های مراسم شام اربعین حسینی در حرم مطهر رضوی بود.

اتان ظهر	اتان مغرب	اتان صبح فردا
۱۲:۰۱	۱۹:۲۴	۰۳:۴۲
غروب خورشید	نیمه شب شرعی	طلوع فردا
۱۹:۰۴	۲۳:۲۳	۰۵:۱۷

پنجشنبه ۱۵ مرداد ۱۴۰۵
۲۲ صفر ۱۴۴۸
۶ آگوست ۲۰۲۶
سال سی و نهم / شماره ۱۰۹۹۵ |

واکاوی بسترهای تمدن‌ساز اربعین، تجلی برادری دولت و مرزبندی راهبردی جامعه اسلامی در گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین عابدینی

«مِثْلِي لَا يُبَايِعُ مِثْلَهُ» منشور عزت‌خواهی و مرزبندی راهبردی جامعه اسلامی

مریم احمدی شیروان | قدم‌ها هنوز از گرد و غبار مشایعت گرم بود که راه، کربلایی شد. همین چندی پیش بود که شانه به شانه، از خیابان‌های ایران تا صحن و سراهای نجف و کربلا، پیکر رهبر شهیدمان را روی دست بردیم و بی آنکه حواسمان باشد، اربعین امسال را زودتر از موعد به پا کردیم. آن قدم‌ها و اشک‌های گره‌خورده میان دو ملت، صرفاً یک تشییع ساده نبود؛ مشق برادری و مرور پیمانی دیرین زیر یک پرچم بود. هجی کردن همان کلام جاودان که «مِثْلِي لَا يُبَايِعُ مِثْلَهُ»؛ فریادی که اجازه نمی‌دهد مرز حق و باطل در غوغای روزمره گم شود.

برای فهم این‌که حماسه اربعین چگونه دل‌ها را پیوند زده و منطق بیعت‌ناپذیری چطور راه آینده را روشن می‌کند، ابعاد معرفتی این حرکت تمدن‌ساز را در گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین محمد رضا عابدینی پژوهشگر و کارشناس دینی واکاوی کرده‌ایم.

■**عاشورا؛ کلوگاه سرنوشت‌ساز در سیر تکاملی تاریخ‌هدایت**

حجت‌الاسلام عابدینی با تبیین پیوستگی حرکت پیامبران و اولیای الهی توضیح می‌دهد: تمام نهضت‌ها و اهداف انبیا از نخستین پیامبر تا حضرت خاتم(ص) و اوصیای ایشان، یک حقیقت واحد و جاری در طول تاریخ بشریت است. همان‌طور که انسان سیر رشد فردی از کودکی تا میانسانی را طی می‌کند، تاریخ و جوامع بشری نیز حیات و رشد واحدی دارند. خداوند متعال در آیه ۳۴ سوره اعراف می‌فرماید: «وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ» که نشان می‌دهد هر امتی دوره‌ای از رشد و کتاب اعمالی دارد. سیر تاریخی دعوت الهی منطق واحدی دارد و هر یک از اولیا نقش مکمل را در تحقق هدایت نهایی ایفا کرده‌اند. سلام‌های زیارت‌نامه‌ها به پیامبران پیشین، صرفاً یک تحیت ساده نیست، بلکه ایجاد پیوند و فرهنگ‌سازی برای درک این پیوستگی تاریخی است. وی در ادامه به نقش کلیدی حوادث سازنده در تحلیل تاریخ به پرداخته و می‌افزاید: بشریت همواره برای تحلیل تاریخ به دنبال نقاط عطف بوده است. در منظر معرفتی، پیامبران و نهضت‌های الهی نقاط عطف اصلی در تفسیر تاریخ هستند. هنگامی که حادثه عاشورا نه یک واقعه منفرد، بلکه نقطه‌ای سرنوشت‌ساز در جریان هدایت بشری در نظر بگیریم، تمام حوادث پیش و پس از آن معنای تازه‌ای پیدا می‌کنند. بروز حقیقت حق و باطل و پیمان الهی در عاشورا تجلی یافته و رویدادهای گوناگون با میزان نزدیکی یا دورافتادگی از این حقیقت سنجیده می‌شوند.

■دیپلماسی وجدان و چهار گام حیاتی در مسیر حاکمیت توحید

استاد عابدینی با تشریح زنجیره تحولات دینی خاطرنشان می‌کند: بعثت، غدیر، عاشورا و ظهور، چهار گام و نقطه عطف اصلی برای هدایت بشریت به‌شمار می‌روند که مسیر حرکت انسان را به سوی حاکمیت توحید و رشد همه‌جانبه تکمیل می‌کنند. تمام برنام‌ریزی‌ها و حضور شخصیت‌ها در واقعه

گفت‌وگو

ریحانه عامل نیک | آیین پیاده‌روی اربعین حسینی در سال‌های اخیر به نمادی بی‌بدیل از هویت جمعی، مهدلی و انسجام امت اسلامی تبدیل شده است؛ شاهراهی که در آن، گسست‌های قومی، مذهبی و قبیله‌ای رنگ می‌بازند تا ساختار جامعه‌شناختی جدیدی حول محور محبت سیدالشهدا(ع) شکل بگیرد. با این حال، تعمیق و توسعه این حرکت عظیم تمدنی همواره با چالش‌ها و کنشگری‌های متقابل از سوی رقبای تدمنی روبه‌رو بوده است. وقوع برخی منازعات فکری و رفتاری در بستر مناسک اربعین طی سال‌های گذشته، نشان از فعال شدن گسل‌های هویتی توسط جریان تمایزطلب دارد که با تکیه بر خوانش‌های فرامنتی، در پی تقلیل ابعاد فرامذهبی این رخداد و تبدیل فرصت هم‌گرایی به ابزار واگرایی است.

با توجه به اهمیت و حساسیت منازعات اخیر در مناسک اربعین حسینی، به‌سراغ حجت‌الاسلام دکتر امیرمحسن عرفان، عضو هیئت علمی دانشگاه معارف اسلامی و عضو هیئت‌مدیره انجمن مطالعات تمدنی حوزه علمیه قم تیمتا ابعاد فکری، مبانی تقابل و پیامدهای این جریان تمایزطلب را در تراز تمدن‌سازی نوین اسلامی واکاوی کنیم.

■اربعین حسینی؛ تجلی‌گاه انسجام تمدنی

یکی از مهم‌ترین ظرفیت‌های تمدنی مراسم باشکوه اربعین، نقش اربعین امام حسین(ع) در مهندسی وحدت و انسجام در جامعه اسلامی است. می‌توان به این نکته اشاره کرد که اربعین، تنها مناسک متحرک و سیار در دنیاست که مبتنی بر سبقت جمعی در بهره‌مندی از امام معصوم(ع) شکل گرفته است. در مراسم اربعین، تمامی منیت‌ها از هر رنگ و پیازد و تضادهای قبیله‌ای، قومی و نژادی به تعامل تبدیل می‌شود. از همه مهم‌تر اینکه شما در مراسم اربعین، پی‌ریزی سازه‌های هویتی مشترک را مشاهده می‌کنید؛ همگان با هر قوم، طبقه و حزب سیاسی، در ذیل امت واحد اسلامی به زیارت امام حسین(ع) می‌روند. زیبایی پیاده‌روی اربعین در این است که حتی اهل سنت یا بعضاً پیروان ادیان دیگر نظیر ارمانه و مسیحیان نیز در این مراسم شرکت می‌کنند. در این مراسم، تمایزطلبی‌ها کم‌رنگ شده، پیوندهای اجتماعی تقویت و جمعیت به جماعت تبدیل می‌شود. همه مقصد واحدی دارند و همگی بر محور محبت امام و تقابل با باطل در این مراسم حضور می‌یابند؛ گسست‌های سیاسی و اجتماعی غیرفعال شده و به عبارتی، قواعد انسانی در این مراسم پی‌ریزی می‌شود.

 وابسته به آستان قدس رضوی	
 مدیرعامل و مدیر مسئول: علی یعقوبی	
 سرمدیر: سید محسن اسدی	
 	
 آدرس دفتر مرکزی مشهد: بولوار سجاد، نبش سجاد ۱۰-۱۱-۳۷۶۸۵۰(۰۵۱)	
 تلفن:	

۵۷۷ - ۹۱۷۴	روابط عمومی:	۳۷۶۶۲۵۸۷ - (۰۵۱)
۵۷۷ - ۹۱۷۴	نمابر سردیر:	۳۷۶۸۴۰۰۴ - ۳۷۶۱۰۰۸۷ (۰۵۱)
۵۷۷ - ۹۱۷۴	سامانراه‌آه‌ها:	۳۷۶۲۸۲۰۵ - ۳۷۶۸۰۰۸۰ (۰۵۱)
۵۷۷ - ۹۱۷۴	فاکس:	۳۷۶۱۰۰۸۵ (۰۵۱)
۵۷۷ - ۹۱۷۴	مقارشات چاپی:	۳۷۶۶۵۹۶ (۰۵۱)
۵۷۷ - ۹۱۷۴	چاپ مشهد:	مجمع چاپ و نشر قدس
۵۷۷ - ۹۱۷۴	چاپ هم‌زمان تهران:	چاپخانه جاجم

شوند. این تغییر نگاه هرگز به معنای کاستن از شور، احساس و اشک بر مصائب نیست، بلکه اشک را از حالت انفعالی به سوگواری حماسی عزت‌آفرین و مسئولیت‌ساز تبدیل می‌کند. وقتی سوگوار حسینی از مجلس عزاداری خارج می‌شود، نباید احساس آسودگی محض داشته‌باشد، بلکه باید بار مسئولیت سنگین‌تری را برای اصلاح خویش و ارتقای اخلاق در جامعه روی دوش خود احساس کند. از این رو، منبر و مداحی زمانی به اثرگذاری واقعی می‌رسند که عقلانیت بشر را رشد داده، عزم انسان‌ها را برای نفی ظلم و گسترش برادری استوارتر کنند و بستر را برای پیوند دلی جوامع حول محور حق فراهم آورند.

■مهدلی کاروانی ملت‌ها در پرتو محبت مسئولیت‌آفرین حسینی

این کارشناس دینی با اشاره به رویدادهای اخیر و جایگاه ویژه اربعین حسینی می‌گوید: راهپیمایی اربعین شاخص‌ترین نماد برای معرفی حقیقت حرکت حسینی به جهان است. سکوت یا پاکوت خبری رسانه‌های بیگانه خود نشان‌دهنده عظمت و تأثیرگذاری این حرکت عظیم مردمی است. این رویداد توانسته امت‌ها و اقوام گوناگون را با فرهنگ‌ها و زبان‌های مختلف در کنار یکدیگر گرد آورد و زمینه‌ساز تقارب دل‌ها شود. تجلی اخوت ملت عراق در میزبانی کریمانه از زائران و همراهی عمیق آنان در مراسم‌های اخیر، نشان داد این حرکت تا چه اندازه در ایجاد پیوندهای انسانی و دینی موفق بوده است. البته مسئولیت زائران نیز در این میان، پاسداشت این میزبانی، رعایت نظم، احترام به قوانین کشور میزبان و توجه به دستورالعمل‌های رسانه‌ای است. نگاه رسالت‌محور به عاشورا موجب می‌شود تشکل‌های مذهبی، عملکرد خود را محدود به یک منطقه یا شهر نینند. هدف اصلی، بیداری وجدان‌ها و ایجاد همبستگی انسانی است. این رویکرد نه تنها از عمق احساسات و اشک بر مصائب نمی‌کاهد، بلکه آن اشک را عمیق‌تر، حماسی‌تر و مسئولیت‌آفرین‌تر می‌کند.

این استاد حوزه علمیه با تبیین ساختار کاروانی نهضت

واکاوی ظرفیت‌های پیاده‌روی اربعین در گفت‌وگو با حجت‌الاسلام دکتر عرفان

مبادا اربعین حسینی باز یچه تفرقه‌افکنان شود

■**دوگانه فلسفه تاریخی حق و باطل در تبیین شهادت امام حسین(ع)**

برای تشخیص مدار درست باید به کنه امور توجه کرد و پرسید امام حسین(ع) را چه چیز کشت؟ امام حسین(ع) قربانی نظام جاهلی شد؛ ما در زیارت اربعین می‌خوانیم: وَتَذَلُّ مُهْجَتُهُ فِیکَ لِیَسْتَنْقِذَ عِبَادَکَ مِنَ الْجَهْلَانِ وَخَیْرَةَ الصَّالَآةِ. آنچه امام حسین(ع) را به شهادت رساند، جهالت و گمراهی بود. امام حسین(ع) کشته یک نظام تاریک و جاهلی بود. اما در نگاه حداقلی بر این تأکید می‌شود که امام حسین(ع) را که کشت؟ جریان تمایزطلب شیعی تأکید می‌کند بر اینکه امام حسین(ع) را چه کسی کشت؛ اما جریان تمدن‌گرایی که امام را رحل و امام شهید انقلاب اسلامی مهندس و معیار آن بودند، این سؤال را مطرح می‌کند که امام حسین(ع) را چه چیز کشت؟ ما معتقدیم اگر اربعین امام حسین(ع) را از دوگانه درگیری حق و باطل خالی کنیم و نگاه مانگاه فلسفه تاریخی در تقابل حق و باطل نباشد، اربعین را از هسته اصلی خود خالی و به یک پوسته تبدیل کرده‌ایم. نکته‌ای که باید به آن توجه داشته باشیم اساساً نزاع با چه جریانی است که امامین انقلاب اسلامی به دنبال آن بوده و معمار و مهندس آن به شمار می‌روند، آن‌ها به دنبال این هستند که حسین(ع) را حسین حماسه و حسین تقابل باطل در گستره تاریخ فر دهند، نه اینکه حسین(ع) را در گذشته تاریخی دفن کنند.

جریان تمایزطلب هویتی اساساً نمی‌تواند مسائل واقعی را از مسئله‌نماها تفکیک کند؛ بعضی چیزها مسئله‌نما هستند و بعضی چیزها مسائل حقیقی جهان اسلام و تشیع. خوانش آن‌ها، یک خوانش حداقلی، سطحی و عاطفی از امام حسین(ع) و کیان مذهب شیعه است که باید در این عرصه به آن توجه داشت. در برونداد این نگاه، امام حسین(ع) کشته‌شد فسخ و فجور شخص یزید است؛ اما برونداد نگاه امام شهید انقلاب اسلامی و امام راحل این است که امام حسین(ع) کشته یزیدسیم و سیستم اجتماعی جاهلی است که اجازه داد انسان فاسقی چون یزید به حکومت و خلافت برسد؛ آن ساختار و آن سیستم، امام حسین(ع) را به شهادت رساند. عاجزانه از همه عزیزان خواهشمندم به این نکته توجه داشته باشند که دشمن به عمق کبیفی و راهبردی مراسم باشکوه اربعین پی برده است و تمام تلاش خود را می‌کند از برخی جریان‌های تفرقه افکن استفاده کند تا قوت و غنای پیاده‌روی اربعین از بین برود. تأکید می‌کنم قوت و غنای پیاده‌روی اربعین در هویت جمعی همگونه، هم‌گرایی، جماعت شدن جمعیت و امام راحل این است؛ اما برخی می‌خواهند این فرصت را به ضد خود تبدیل کنند. در اینجا رصد، دیده‌بانی، صیانت، پاسداری و در نهایت مواجهه با جریان‌های اختلاف‌انگیز بسیار مهم و حیاتی است.

حسینی ونقش محوری محبت در تحولات اجتماعی توضیح می‌دهد: حرکت امام حسین(ع) قالبی کاروانی و جمعی داشت که در آن، آحاد جامعه با تفاوت‌های سنی و توانمندی‌های گوناگون، زیر یک پرچم به‌سوی مقصدی واحد گام برداشتند. این الگوی حماسی که با پیام‌رسانی حضرت زینب(س) و امام سجاد(ع) امتداد یافت، روح جمعی، ایثار و سعه‌صدر را در جامعه پرورش می‌دهد. عامل اصلی پیوند و پویایی در این مسیر، محبت صادقانه‌ای است که طبق روایت امام صادق(ع) حقیقت دین را می‌سازد: آنجا که می‌فرمایند: «هَلِ الدِّینُ إِلَّا الْأَخْبُ وَالْبُخْصُ» (بحارالأنوار، ج ۶۵، ص ۶۳). این محبت حسینی، خودخواهی‌ها را کنار زده و عالی‌ترین جلوه‌های خلوص و خدمت‌رسانی را خلق می‌کند تا مجالس عزاداری و زیارت اربعین نه یک سوگ‌بی‌اثر، بلکه حرکتی مسئولیت‌آفرین در راستای اصلاح جامعه باشد؛ دقیقاً همان هدفی که حضرت سیدالشهدا(ع) در تبیین فلسفه قیام خود فرمودند: «إِنَّمَا حُرِّجْتُ لِطَلَبِ الْإِسْلَامِ فِي أُمَّةٍ جَدِّي» (بحارالأنوار، ج ۴۴، ص ۳۲۹).

حجت‌الاسلام والمسلمین محمد رضا عابدینی در جریان عزاداری اربعین